

2a. Vistelserum och mötesplatser

Deltagare 1.

Många vackra parker som verkar vara kopierade av varandra – gör dem mera inbjudande och tilltalande.

Många parkerade bilar i centrum, nödvändigt?

Flera bänkar vid varma platser.

Hjälp invånarna att inte behöva uppleva invand rädsla vid exv. Skolparken.

Flera bänkar med bord i stadsbilden och även Gamla Hamn.

Kanske också stads- turistvärdar är något vi skulle kunna satsa på som finns tillgängliga och synliga i centrum.

Efter ÖT artikeln tog stadsborna kontakt:

- Flera bord och bänkar runtom i vår stad.
- "Julstugorna" i användning också sommartid under sommarmånaderna – stadens sommarjobbare kunde sälja snacks, våfflor, plättar osv. Kanske ett hunscafé i en av julstugorna där grisöron och annat liknande säljs och kanske t.o.m. Musch kan vara delaktig.

Deltagare 2.

Hei,

Kirjoitan nopeammin suomeksi eli joudut kääntämään, mikäli haluat asiat på svenska.

- lähtökohtana asukkaiden osallisuus ja saavutettavuus (delaktighet ja tillgänglighet)
- kartoitaan paikat, joissa ihmiset viihtyvät ja joissa he eivät viihdy
- tuodaan lähemmäksi eri sukupolvia
- puistoihin "raamit" eli erilaisin istutusaidoilla/puskillla ja mietitään millaisia penkkejä ja mihin suuntaan ne asetetaan. Unohdetaan "det har alltid varit där" -ajattelu.
- Isollekadulle asetetaan laatikkossa olevia puita
- kampanja keskustan asukkaille mikroilmaston inspiroimaa oman ympäristön piristämistä
- keskustan kerrostalojen "takapihat" siistitään ja lisätään erilaista viihtyisyyttä (taloyhtiöille kampanja). Blomqvist puhui siitä, että kestävyysajattelu pitäisi olla jo itsestäänselvyys.
- kävelykatu jaetaan osiin, lisää istumapaikkoja, kokoontumispenkkejä, istutuksia, vihreyttä > ehkä kevyt kattorakennelma osaan kävelykatua. Viihtyisyys ei ole vain ravintoloiden ja kahviloiden asia vaan myös suuremmat yritykset haastetaan viihtyisyyskampanjaan.
- Tori: twintower puolella myyntipisteet käännetään siten että saadaan aikaan rajattu tila. Huomioidaan myös sukupolvet. Vaihtoehtoisesti rakennetaan tornien väliin kevytrakenteinen rakennus, jossa mahdollisuus syömiselle ym. oleilulle.
- Wavan Kauppiaankadun puoleinen pienen konserttialin ovet avataan ja tiettyjä yleisöesityksiä voidaan järjestää torille päin.

- Vesitornin 1. krs avataan yleisölle (pieni näyttely Myllymäen historiasta) ja pientä kahvilatoimintaa oheen kesäisin.
- Uusi Siikaluodon alikululta keskustaan saakka tehdään viihtyisämmäksi. Puuistutuksia laatikossa aina Runebergin puistoon saakka.
- Epoque -puisto raamitetaan ja penkit asetetaan myös siten, että tulee rajatun tilan tunne ja samalla katse siirtyy vanhoihin rakennuksiin. Puistoissa otettava huomioon eri sukupolvet sekä nykyaikaistaa penkkejä.
- Lisää veistoksia ja taidetta (patsaisiin tiedot) keskustaan.
- Koulupuiston lavan ympärille talvisin luistinrata. Myös muuta aktiviteettia lavan ympärille. Irtopenkit on uusittava välittömästi.

Deltagare 3.

Några tankar och lite inspiration

- Att ha mera grönt i stadsrummet ger hälsomässiga, miljömässiga, ekonomiska besparingar.
- Det pratas och forskas mycket om t.ex. ”Green Care” (se exempelvis <https://www.folkhalsan.fi/tidningen-folkhalsan/artiklar/naturen>) men ”Blue Care” ligger också i tiden (se <https://www.theguardian.com/lifeandstyle/2019/nov/03/blue-space-living-near-water-good-secret-of-happiness>). I Jakobstad har vi bägge elementen. Kunde man förutom fler gröna element också ta in vattnet i centrum? (vidareutveckla tema kring kanalen till Gamla hamn, små dammar+några fontäner till i några av parkerna)
- Tänka i termer av ”Rewilding”, låta buskar sly stå kvar och fräckt och modigt skapa en liten urskog på torget...Stöder biologisk mångfald och sparar på den kommunala ekonomin. Så länge träd inte faller ned på någon, sikten i korsningar försämras. Se [https://en.wikipedia.org/wiki/Rewilding_\(conservation_biology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Rewilding_(conservation_biology))
- Med inspiration av Roger Wingren poetiska beskrivning av dialogens betydelse kunde man ta steget vidare till en ”trialog” där naturen tas med som tredje part. Stöd biologisk mångfald med t.ex. fjärilsrabatter, stadsodling, bikupor och dammar i centrum (se t.ex. <https://parker.stockholm/vaxter-djur/biologisk-mangfald/hjalp-stadens-biologiska-mangfald>)
- Ha djupekologins grundtes i åtanke: ”Vi bör sträva efter att inte förverkliga våra sekundära behov på bekostnad av andra arters primära behov”. Inspireras av Arne Naess tankegångar (<https://sv.wikipedia.org/wiki/Djupekologi>)
- Alla nya planteringar och gatustumpar innebär ytterligare underhåll&kostnader. Behöver allt förändras eller är det också ibland klokast att lämna vissa saker ogjorda och vissa platser helt orörda? Två av de viktigaste och värdefullaste platserna i Jakobstad – Skata och Fäboda – finns idag bevarade tack vare att inga större ingrepp har gjorts. ”Känslan av att man behöver något är inte samma som att man behöver något” (Se <https://www.osterbottenstidning.fi/Artikel/Visa/463328>)
- Bevara mera grönt. Ängsväxter, sly, lundar o.d. skyddar mot insyn, ljud och damm, gynnar biologisk mångfald och är förmånligare att underhålla.
- Ängar istället för gräsmattor. Slopa den förlegade idéen med stora öppna gräsmattor (historikern Yuval Noah Harari beskriver på ett träffande sätt gräsmattornas absurditet i boken ”Homo Deus”: https://www.adlibris.com/fi/sv/bok/homo-deus-9781784703936?gclid=EAJalQobChMIhevTqaXQ8AIVD2EYCh16QQWpEAYASAAEgKipvD_Bw

E). Skala ner och förtäta. Så in större partier med ängsväxter som slås en gång om året.

- Stadsodling skapar trivsel och delaktighet och kan till och med (som i Detroit) minska kriminaliteten (<https://www.adlibris.com/fi/sv/bok/omstallningens-tid-tiillvaxtens-slut-och-jakten-pa-en-hallbar-framtid-9789185703623>)
- Guerilla Gardening (<https://sv.wikipedia.org/wiki/Gerillaodling>)
- Ta till vara på Hans Kreutzers odlingsvisioner (<https://svenska.yle.fi/a/7-10000544>)
- Förtätning istället för fragmentering skapar mikroklimat samt tryggare och mysigare miljöer. Gäller både torget och parkerna.
- ”Gödsla” gräsrotterna istället för att styra ovanifrån. Utnyttja potentialen i t.ex. Reko-rörelsen och omställning Österbotten (<https://omstallningosterbotten.wordpress.com>)
- Pensionärer med gröna fingrar som flyttat från egnahemshus till lägenhet i centrum odlar säkert gärna på innergårdar om de uppmuntras.
- En mindre stadsodling med nyttoväxter i absoluta centrum skulle kunna fungera som ett skyltfönster för både Aspegrens och Skolparken.
- Tänk i termer av evenemang och innehåll och inte enbart byggnader och infrastruktur
- Barnfamiljer uppskattade ”trafikstaden” som fanns framför Rådman. Kunde ett liknande koncept återuppstå någon annanstans?
- Skapa några säkra cykelleder in till centrum (Baana i H:fors: https://sv.wikipedia.org/wiki/Banan,_Helsingfors samt filmen ”Bikes vs. Cars” <https://www.bikes-vs-cars.com>)
- Gynna cyklisterna. Fler kunde tänkas pendla med cykel om det vore tryggare&bekvämare. Har du en dyrare cykel vill du inte ställa den i en vanlig ställning där spolarna blir krokiga och cykeln kanske stjäls. Cyklar du lite längre är du kanske svettig eller blöt av en regnskur. I anslutning till grottan kunde det finnas omklädningsrum, en liten bastu, duschar och möjlighet att hyra boxar där man kan förvara ombytes/arbetskläder mot en billig hyra. Ett mindre serviceutrymme för cyklar kunde också finnas i anslutning till detta. Detta kunde bli en kreativ mötesplats där människor från olika branscher man inleda arbetsdagen med ett kort gemensamt bastubad. Kanske en av torgets ”Twin Towers” – som ändå inte följer byggnadsanvisningarna kunde byggas om till en liten ”stadsbastu”. Om fasaden har ”spionglas” kunde man sitta avklädd på bastulaven och samtidigt ha utsikt över torget och rådhuset.
- Ett litet parkeringshus för cyklar kunde också byggas intill perrongen i Bennäs.

- Profilera Jakobstad som staden som satsar på ”Inre tillväxt”, ”Sparar på den kommunala ekonomin samtidigt som vi stöder mänskligt välmående och biologisk mångfald”, ”Staden som växer kunskapsmässigt och kulturellt”.
- Profilera Jakobstad ännu starkare som en kultur- och kunskapsstad på liknande sätt som t.ex. Mänttä-Vilppula (<https://www.manttavilppula.fi>) eller Sodankylä (https://en.wikipedia.org/wiki/Midnight_Sun_Film_Festival). Vi har Campus Allegro, musiken, konsten, dansen, teatern, musiker, författare...
- Vårda, värna och underhåll istället för riva, kalhugga och bygga nytt. Jämför Fiskars (<https://www.fiskarsvillage.fi/sv/>) och Byggnadsapoteket i Billnäs (<https://www.rakennusapteekki.fi/?lang=sv>)
- Inspireras av Rådhusparken, Broparken och Årstidernas park i Umeå. Bänkarna, växtligheten, bibliotekets stora öppna utrymme... <https://traskydd.com/bygg-mer-i-tra/traskyddspriset/umea-radhusparken/>
https://sv.wikipedia.org/wiki/Broparken,_Umeå
<https://www.umea.se/byggaboochmiljo/naturvardparker/parkerochgronomraden/arstidernaspark.4.27a2de8b172da059ace1a4d.html>
- Skapa gröna väggar på några ställen där det annars är grå betong (inte det lättaste i vårt klimat). Se t.ex. Quai Branly i Paris: https://www.culturalheritageonline.com/location-3919_Quai-Branly-Museum.php
- Skapa nya/alternativa funktioner i befintliga byggnader och infrastruktur: se t.ex. The Church i Dublin: <https://www.thechurch.ie>
- Inspireras av rörliga mötesplatser, t.ex. Levis Saunagondoli (<https://www.sportresortyllas.com/palvelut-2/saunagondoli.html>) och Pub Spårakoff (<https://www.raflaamo.fi/fi/helsinki/sparakoff>)
- Bjud in arkitekter och gör något småskaligt som är anpassat till vår egna säregna miljö och historia: se t.ex. Treehotel: <https://www.treehotel.se/en/>
- Inspireras av Gröna Collage-innergårdar samt små pubar och restauranger i små gränder i Oxford, t.ex. Turf Tavern (https://www.tripadvisor.fi/Restaurant_Review-g186361-d1977867-Reviews-The_Turf_Tavern-Oxford_Oxfordshire_England.html). Jmfr. mikroklimatet på café Skorpan.
- Människor dras dit andra människor är. Icke-kommersiella vistelserum stöder indirekt handeln i centrum!
- Inspireras av Kristinestad&Citta Slow. Slow food, Slow Science... Prioritera ”Kvalitet framom kvantitet”, ”Långsamhet framom stress och hets”
- Stiger vi ur bilarna och promenerar/cyklar skapar vi bättre förutsättningar för dialoger, möten, samtal...

- Bibehåll och skapa nya promenadstråk&genvägar. Jmfr. Rackartåget. Inspiration fås från boken "A Philosophy of Walking" (<https://www.adlibris.com/se/bok/a-philosophy-of-walking-9781781688373>)
- Det finns redan många viktiga och redan fungerande vistelserum och mötesplatser såsom AfterEight, Campus Allegro, biblioteket, Skolparken, Aspegrens... – samt utanför centrum: Vandringsleden, Fäboda, Gamla hamn...
- Engagera föreningar och tredje sektorn
- Livskvaliteten ligger i det lokala och småskaliga – även med tanke på t.ex. klimatförändring, peak-oil, och det "nya normala" som globala pandemier för med sig...